

Direcția de Management Educațional
Serviciul de Consiliere și Sprijin pentru Studenți (SCSS)

**Identificarea factorilor asociați abandonului
academic la studenții înmatriculați în anul I al
ciclului de studii universitare de licență**

Facultatea de Sociologie și Psihologie
Anul universitar 2024-2025

Noiembrie 2024
**Anexa a fost completată în februarie 2025, cu situația academică a
studenților după sesiunea de examene B-I**

I. Introducere

În perioada *septembrie – octombrie 2024* a avut loc **evaluarea preliminară a studenților din anul I al ciclului de studii universitare de licență**, proces care se desfășoară pentru al patrulea an la nivelul Universității de Vest din Timișoara (UVT). Activitatea de *evaluare preliminară a studenților* cuprinde identificarea predictorilor asociați abandonului și succesului academic la studenții din anul I ai ciclului de studii universitare de licență. Această evaluare a fost derulată de **Direcția de Management Educațional (DME)**, prin *Serviciul de Consiliere și Sprijin pentru Studenți (SCSS)* și *Centrul de Dezvoltare Academică (CDA)*. Astfel, SCSS s-a ocupat de identificarea predictorilor asociați cu abandonul academic, iar CDA a identificat predictorii asociați succesului academic.

Informațiile din acest raport vizează exclusiv **identificarea predictorilor asociați abandonului academic**. Predictorii asociați succesului academic sunt parte a unui raport distinct elaborat de CDA.

În acest an universitar **33,31%** (1445 din 4338) dintre studenții anului I al ciclului de studii universitare de licență înmatriculați la Universitatea de Vest din Timișoara au completat *chestionarul pentru un început cât mai lin*.

II. Procedura

Toți studenții din anul I al ciclului de studii universitare de licență înmatriculați în acest an la UVT au fost invitați să completeze *chestionarul pentru un început cât mai lin*, atât în *Săptămâna de inițiere*, când au avut loc sesiunile de prezentare ale activităților oferite de SCSS, cât și ulterior, în prima parte a lunii octombrie, când invitația a fost transmisă prin e-mail prin intermediul adresei edu@e-uvt.ro. Chestionarul a fost accesibil doar cu contul de e-mail @e-uvt.ro, cu limita de un răspuns/participant, pentru a asigura consistența datelor colectate.

Astfel, chestionarele au fost transmise prin e-mail către toți studenții din anul I al ciclului de studii universitare de licență înmatriculați la UVT în data de 26 septembrie 2024, revenindu-se ulterior cu încă două e-mailuri de reamintire, în 4 și 9 octombrie. În paralel, atât conducerea facultăților, cât și cadrele didactice cu rol de tutore de an au fost invitați să promoveze completarea acestor chestionare în rândul studenților, inclusiv prin diseminarea acestora la activitățile didactice. De asemenea, studenții tutori din cadrul programului Peer to Peer Tutoring și studenții reprezentanți ai Organizației Studenților din Universitatea de Vest din Timișoara (OSUT) au diseminat chestionarele prin intermediul canalelor informale de comunicare ale studenților (grupuri de Facebook, Whatsapp etc.).

III. Instrumente

Pentru identificarea predictorilor asociați abandonului academic a fost utilizat chestionarul „*Predictors of academic dropout intention in university students (Tinto și Cullen, 1973)*”.

Modelul propus de Tinto și Cullen (1973) (fig. 1) pleacă de la asumția că indivizii intră în instituțiile de învățământ superior cu un bagaj emoțional și intelectual care conține, pe

lângă caracteristicile individuale, experiența anterioară cu sistemul educațional și cu mediul familial. Un astfel de bagaj are un impact relevant atât asupra (1) motivațiilor care îi împing pe indivizi să se înscrie într-o instituție de învățământ superior pentru a obține o calificare universitară, cât și asupra (2) conturării și întăririi așteptărilor și convingerilor studentului cu privire la finalizarea studiilor universitare. Modelul teoretic consideră acest bagaj ca fiind baza angajamentului individului față de procesul educațional, pe de-o parte, precum și față de instituția de învățământ, pe de altă parte. Conform autorilor, având în vedere bagajul individual al fiecărui student, factorul care contribuie în cea mai mare măsură la retenția acestuia în mediul academic este reprezentat de *integrarea* în mediul universitar. Aceasta are loc prin prisma a două direcții, și anume *integrarea academică* și *integrarea socială*. O combinație între angajamentul inițial al studentului și integrarea acestuia în mediul universitar, atât din punct de vedere academic, cât și social, îi întărește angajamentul inițial față de finalizarea studiilor universitare, precum și angajamentul său față de instituția de învățământ.

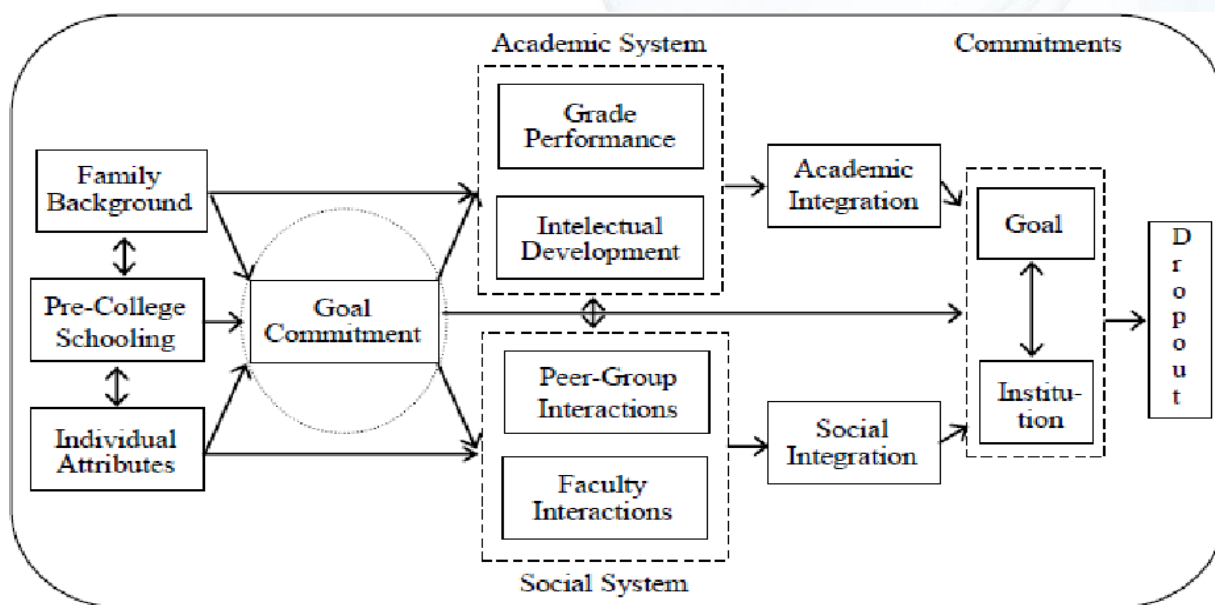

Figura 1. Modelul teoretic al abandonului academic (Tinto & Cullen, 1973)

Deși modelul prezintă teoretic procesul abandonului universitar, el nu oferă o operaționalizare a conceptelor pe care se bazează (ex.: contextul familial, experiență anterioară cu sistemul educațional, atributele individuale). Prin urmare, a fost efectuată o revizuire a literaturii de specialitate din principalele baze de date pentru a identifica acele variabile care s-au dovedit a fi predictorii puternici ai constructelor menționate mai sus. Astfel, pe baza rezultatelor, s-a decis includerea următoarelor variabile ca elemente constitutive ale modelului:

(1) *pentru contextul familial* au fost incluse următoarele variabile: *nivelul de educație al părinților* (Lassibille & Navarro Gomez, 2008; Larsen et al., 2013; McGhie, 2017) și *venitul familial* (Joo, Bagwell Durband, & Grable, 2009; McGhie, 2017; Cantor, 2019), ambele fiind corelate negativ decizia de abandon. În plus, a fost adăugată și variabila *mediul de proveniență*

(urban sau rural; Cantor, 2019), studiile existente indicând că venirea dintr-o zonă rurală sau mutarea în alt oraș pentru studii universitare este asociată cu rate mai mari de abandon școlar;

(2) *atributele individuale* au fost analizate separat prin demersul realizat de CDA care vizează identificarea factorilor asociați succesului academic;

(3) pentru *experiența educațională anterioară*, variabila luată în calcul a fost *media la examenul de bacalaureat, performanțele școlare* fiind un predictor important al performanței academice ulterioare și, în consecință, a deciziilor de abandon (Larsen et al., 2013; Wolter et al., 2014).

Pentru operaționalizarea *componentei de angajament*, au fost evaluate *așteptările studenților* cu privire la mediul academic (McGhie, 2017) și *raportarea la programul de studii* ales (ex.: prima opțiune/opțiune secundară; opțiune aleasă din voință proprie sau în urma presiunilor familiale). Studenții înmatriculați la prima opțiune a programului de studii prezintă un angajament academic mai ridicat (Aypay, Çekiç și Boyacı, 2012; Lassibille și Navarro Gomez, 2008).

De asemenea, pe lângă factorii menționați în model, am considerat relevantă introducerea în plus a câtorva indicatori, date fiind informațiile culese pe parcursul anilor universitari precedenți, prin participarea la ședințele de monitorizare a procesului educațional. Aceștia au fost:

- statutul de angajat/dorința studentului de a se angaja;
- renunțarea anterioară la studiile universitare;
- dorința studentului de a fi cazat într-un cămin studentesc și a nu beneficia de acesta;
- raportarea subiectivă la afecțiunea cronică (dacă este cazul) de care suferă.

Având în vedere perioada de aplicare, la începutul anului universitar, chestionarul de față a investigat componentele din prima parte a modelului lui Tinto & Cullen, 1973 (fig. 1). Odată cu debutul semestrului al doilea vor fi investigate și variabilele legate de integrarea socială și academică a studenților din anul I al ciclului de studii universitare de licență.

IV. Participanți

Din totalul de **4338 de studenți** înmatriculați la începutul anului universitar în anul I la programele de studii universitare de licență ale UVT, un număr de **1445 (33,31%)** au completat chestionarul care identifică factorii asociați abandonului academic.

La **Facultatea de Sociologie și Psihologie (FSP)**, din numărul total de **752 de studenți** înmatriculați în anul I al ciclului de studii universitare de licență, **307 de studenți** au completat chestionarul asociat factorilor care pot influența abandonul universitar. Astfel, analiza prezentă se bazează doar pe datele furnizate de cei **40,82%** dintre studenții FSP care au răspuns la chestionar, cu precizarea că **despre 59,18% dintre studenți nu avem informații cu privire la factorii asociați abandonului academic**, aceștia necompletând acest chestionar.

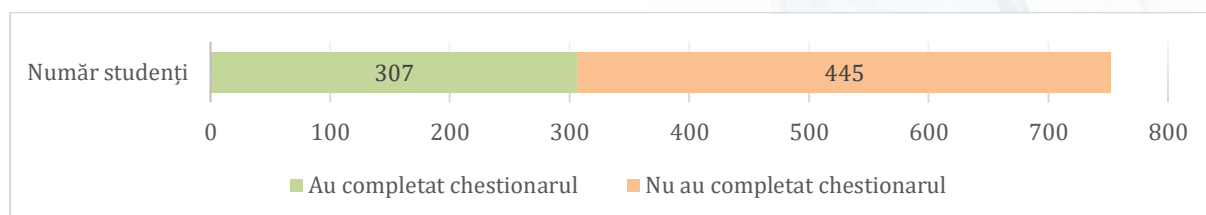

Figura 2. Distribuția numărului de studenți FSP care au completat chestionarul

V. Rezultate

Dintre cei **1445** de studenți ai Universității de Vest din Timișoara care au completat chestionarul care identifică factorii asociați abandonului academic, au fost înregistrate **307 de răspunsuri ale unor studenți** din cadrul FSP. Acest chestionar a investigat aspecte precum: așteptări privind viața de student, metoda de luare a deciziei pentru înscrierea la studii universitare, rezultatele academice anterioare reflectate prin media de la examenul de bacalaureat, contextul familial, percepția subiectivă asupra apartenenței la un grup social defavorizat (dacă este cazul), atitudinea față de o boală cronică (dacă este cazul), percepția referitoare la numărul redus de locuri de cazare (dacă este cazul), experiența anterioară de renunțare la un alt program de studii universitare și dorința sau necesitatea de a fi angajat pe parcursul studiilor.

Pentru fiecare variabilă măsurată s-a stabilit dacă studentul a obținut un punctaj problematic. Ulterior, s-a calculat un scor compozit care indică riscul de abandon în funcție de numărul acestor variabile, astfel:

1. Risc scăzut (0-2 predictorii): 256 studenți
2. Risc mediu (3 predictorii): 40 studenți
3. Risc ridicat (>3 predictorii): 11 studenți

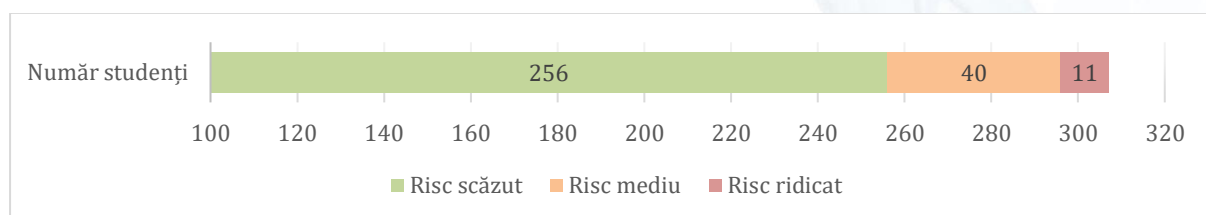

Figura 3. Distribuția numărului de studenți de la FSP în ceea ce privește încadrarea în clasele de risc asociat abandonului academic

În această figură se poate observa numărul și proporția studenților care se încadrează în cele 3 clase de risc prezentate. La nivelul tuturor studenților UVT din anul I al ciclului de studii universitare de licență care au completat chestionarul, numărul studenților cu risc de abandon (mediu și ridicat) reprezintă aproximativ **15%** (214 din 1445). În cadrul FSP, **16,61%** (51 din 307) dintre studenții care au completat chestionarul se află în risc mediu sau ridicat de abandon, potrivit datelor culese.

Este important de subliniat faptul că acest demers este unul statistic, oferind doar o reprezentare parțială a realității și neputând surprinde pe deplin complexitatea psihologică a studenților, precum identificarea unor factori individuali, cum ar fi reziliența psihologică. Astfel, un student care a obținut un scor problematic la un singur factor poate întâmpina dificultăți mai mari în a face față solicitărilor mediului academic decât un student care a fost identificat ca fiind în risc crescut de abandon, dar care are capacitatea mai mare de a se adapta după o dificultate întâmpinată.

VI. Intervenții și recomandări

Pentru a preveni abandonul academic, **Serviciul de Consiliere și Sprijin pentru Studenți (SCSS-UVT)** a intervenit pentru a susține studenții identificați ca fiind cu risc mediu sau ridicat de renunțare la studii, contactându-i și reamintindu-le de serviciile suport pe care le pot accesa, în special consilierea individuală. Dintre cei 55 studenți contactați prin email de la Facultatea de Sociologie și Psihologie, 2 studenți în risc mediu de abandon și 3 studenți în risc ridicat de abandon au solicitat consiliere individuală.

Având în vedere rata scăzută de răspuns, **pentru a sprijini studenții aflați în situații de risc** este necesară și **implicarea cadrelor didactice și a tutorilor de an**, contactul direct cu studenții aflați în risc constituind o resursă valoroasă. Factorul predictiv măsurat asupra căruia cadrele didactice pot avea un impact direct este reprezentat de așteptările studenților față de viața universitară. În acest sens, **sesiunile de tutorat sau participarea la programul de consultații al cadrelor didactice** pot deveni un cadru esențial pentru a-i ajuta pe studenți să gestioneze mai bine tranziția de la învățământul preuniversitar la cel universitar. În cadrul acestor sesiuni, studenții pot fi informați despre diferențele majore dintre cele două medii educaționale, precum și despre noile cerințe și așteptări academice. Totodată, **cadrele didactice cu rol de tutore de an** pot oferi sfaturi și resurse pentru adaptarea la provocările specifice învățământului superior, creând un context de sprijin care să le faciliteze studenților integrarea și succesul academic. La toate acestea mai pot fi adăugate: **monitorizarea atentă a prezențelor studenților la activitățile didactice, a performanțelor lor academice și a comportamentului lor, crearea unui mediu de învățare interactiv și stimulativ care să încurajeze participarea activă a studenților, oferirea de feedback constructiv și regulat cu privire la performanțele studenților**, astfel încât aceștia să fie conștienți de progresul lor și să știe cum să își îmbunătățească rezultatele.

De asemenea, având în vedere și procentul semnificativ al celor **59,18% dintre studenții FSP** despre care nu avem nicio informație din perspectiva riscului la abandon academic, cea mai eficientă abordare rămâne **monitorizarea regulată a prezenței studenților la activitățile didactice și a performanțelor lor la evaluările din timpul semestrului**. Identificarea timpurie a semnelor de dificultate poate permite intervenția rapidă prin activități didactice remediale. Pentru a eficientiza acest demers, prin **Hotărârea Senatului nr. 19 din data de 26.09.2024** a fost actualizată [*Procedura de sistem privind monitorizarea procesului*](#)

educațional prin organizarea întâlnirilor de consultare a colectivelor de cadre didactice care predau la același program de studii. Conform punctelor 8.9 și 8.10 ale procedurii, tutorii de an și responsabilul de program de studii vor monitoriza participarea și prezența studenților la activitățile didactice pe tot parcursul ciclului de studii, vor analiza periodic aceste date, iar în cazul identificării unor dificultăți de învățare sau de adaptare, vor îndruma studenții către SCSS-UVT, transmițând informațiile relevante și către Serviciul de Management al Calității și Suport pentru Procesul Educațional (SMCSPE-UVT). În plus, organizarea unor întâlniri periodice ale cadrelor didactice care predau la același program de studii facilitează **schimbul de informații între cadrele didactice**, permițându-le să **identifice studenții cu dificultăți la mai multe discipline și să contureze strategii coordonate de intervenție și sprijin**. Astfel, se creează un mediu educațional colaborativ, în care cadrele didactice pot urmări progresul studenților și pot contribui activ la prevenirea abandonului universitar.

Prin resursele disponibile, ne propunem să dezvoltăm o colaborare eficientă cu toate structurile UVT pentru a sprijini studenții care se confruntă cu riscul de abandon și, în același timp, pentru a reduce semnificativ rata abandonului academic.

V. Concluzii

Aplicarea *chestionarului pentru un început cât mai lin* a avut ca obiectiv identificarea factorilor asociați abandonului academic. Din totalul de **4338** de studenți înmatriculați la începutul anului universitar în anul I la toate programele de studii universitare de licență ale UVT, doar **1445 (33,31%)** au răspuns la instrumentul care măsoară predictorii abandonului academic.

În ceea ce privește predictorii abandonului academic, procentul studenților UVT din anul I al ciclului de studii universitare de licență care au fost identificați în **risc ridicat de abandon** este **3,3%**. Astfel, dintre cei 1445 de studenți care au participat la testare, **48** au fost identificați ca având un **risc ridicat** în ceea ce privește abandonul academic. Totodată, **166** de studenți (11,5%) au fost identificați ca având un risc mediu de renunțare la studii, în timp ce **1231** de studenți, reprezentând 85,2% dintre respondenți, au fost identificați ca având un risc scăzut de abandon.

Dintre cei **1445** de studenți ai Universității de Vest din Timișoara care au completat chestionarul destinat investigării factorilor asociați abandonului academic, **307 de răspunsuri** au fost înregistrate de la studenții din cadrul **Facultății de Sociologie și Psihologie**, în contextul în care numărul total de studenți înmatriculați la această facultate în anul I al studiilor universitare de licență este de **752**. Astfel, analiza de față se bazează pe datele furnizate de **40,82%** dintre studenții FSP care au răspuns la chestionar, neavând informații despre restul de 59,18%.

Dintre toți studenții UVT din anul I al ciclului de studii universitare de licență care au completat chestionarul, aproximativ 15% (214 din 1445) prezintă un risc mediu sau ridicat de abandon. La nivelul Facultății de Sociologie și Psihologie, 16,61% (51 din 307) dintre studenții

care au completat chestionarul sunt în risc mediu sau ridicat de abandon, conform datelor colectate.

Merită adăugat faptul că acest demers este unul statistic și reflectă într-o proporție limitată realitatea, deoarece nu surprinde complexitatea psihică sau alți factori individuali care pot influența decizia de renunțare la studii (ex. reziliența educațională / psihologică). Un exemplu în acest sens poate fi cel al unui student care, deși a fost clasat ca fiind în risc crescut de abandon, ar putea dovedi un nivel crescut al rezilienței educaționale și, prin urmare, să facă față cu brio provocărilor academice. Este valabilă și viceversa, adică acea situație în care un student care a fost identificat ca aparținând clasei de risc scăzut în ceea ce privește abandonarea studiilor să ajungă să renunțe la studii (ex. adaptabilitate scăzută, reziliență educațională scăzută, lipsa motivației etc.). De aceea, la nivelul UVT, prin SCSS, au fost implementate o serie de acțiuni cu scopul de a veni în sprijinul acestor studenți într-o manieră personalizată, mai ales prin intermediul sesiunilor individuale de consiliere pe care aceștia le pot accesa prin completarea [acestui formular de înscriere](#).

VI. Confidențialitate

Data fiind necesitatea monitorizării regulate de către cadrele didactice și tutorii de an, în ANEXA acestui raport sunt prezentați studenții de la Facultatea de Sociologie și Psihologie care au fost repartizați în clase de risc (mediu sau ridicat) privind abandonul academic. Având în vedere acordul studenților cu privire la colectarea datelor personale, vă rugăm să luați în considerare următoarele recomandări:

- să mențineți confidențialitatea informațiilor care ar putea identifica beneficiarii pe parcursul implementării activităților educaționale și de sprijin și după finalizarea acestora;
- să asigurați anonimatul persoanelor care au completat chestionarul privind predictorii abandonului universitar; este important de menționat că studenții au consimțit la prelucrarea datelor lor pentru a fi incluși în activități de sprijin academic, *cu condiția respectării anonimatului*;
- să manifestați discreție și să evitați menționarea acestui raport în interacțiunea cu studenții, pentru a preveni stigmatizarea sau etichetarea.

De asemenea, subliniem că această inițiativă de identificare a studenților care obțin scoruri critice la factorii ce influențează decizia de abandonare a studiilor este de natură statistică și nu ia în considerare factorii individuali care pot contracara aspectele asociate abandonului academic (de exemplu, motivația intrinsecă, dorința de reușită, reziliența psihologică etc.).

Bibliografie:

Aypay, A., Çekiç, O., & Boyacı, A. (2012). Student retention in higher education in Turkey: A qualitative study. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 14(1), 91-116.

Cantor, M. R. (2019). Retention of Long Island Millennials at a Suburban Community College: Are They College Ready?. *Journal for Leadership and Instruction*, 18(1), 36-41.

Larsen, M. R., Sommersel, H. B., & Larsen, M. S. (2013). *Evidence on dropout phenomena at universities*. Copenhagen: Danish Clearinghouse for educational research.

Lassibille, G., & Navarro Gómez, L. (2008). Why do higher education students drop out? Evidence from Spain. *Education Economics*, 16(1), 89-105.

McGhie, V. (2017). Entering university studies: identifying enabling factors for a successful transition from school to university. *Higher Education*, 73(3), 407-422.

Joo, S. H., Durband, D. B., & Grable, J. (2008). The academic impact of financial stress on college students. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 10(3), 287-305.

Tinto, V., & Cullen, J. (1973). *Dropout in Higher Education: A Review and Theoretical Synthesis of Recent Research*. Office of Education (DHEW).

Wolter, S. C., Diem, A., & Messer, D. (2014). Drop-outs from Swiss Universities: an empirical analysis of data on all students between 1975 and 2008. *European Journal of Education*, 49(4), 471-483.